

Беларускі Універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА I ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА
ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНИНА

№ 16 (745) ♦ Чацвер, 8 мая 1969 г.

Цана 2 кап.

Год выдання XXII

Разам з усім савецкім народам, з людзьмі добрай золі ўсёй планеты святкавалі мы сёлете ў 80-ы раз Дзень міжнароднай салідарнасці працоўных.

Радасна і ўрачыста крохыла ў святочных першамайскіх калонах разам з працоўнымі сталіцы студэнцкая моладзь — рускія і беларусы, украінцы і літоўцы, польскі і грузіны, пасланцы герайчнага В'етнама і афрыканскіх краін. Дзеци розных народаў дэмантравалі сваю еднасць, прагу да міру і дружбы.

Цяпер, напярэдадні святкавання Дня Перамогі, студэнты нашага універсітэта ўзмоцнена рыхтуюцца да лабараторных, практычных занятькаў, семінараў, каб у хуткім часе паспяхова здаць сесію і, пачынаючы трэці працоўны семестр, прыкладсці свае маладыя, здольныя рукі на будаўнічых пляцоўках краіны.

А заўтра... заўтра, у Дзень Перамогі, яны ўскладуць вянкі ля помнікаў героям.

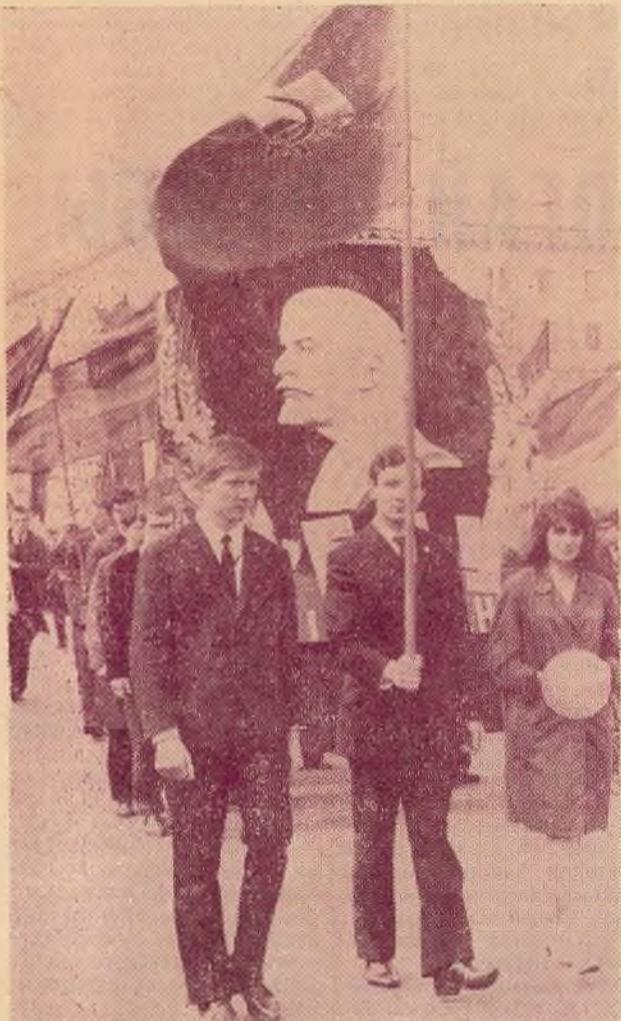
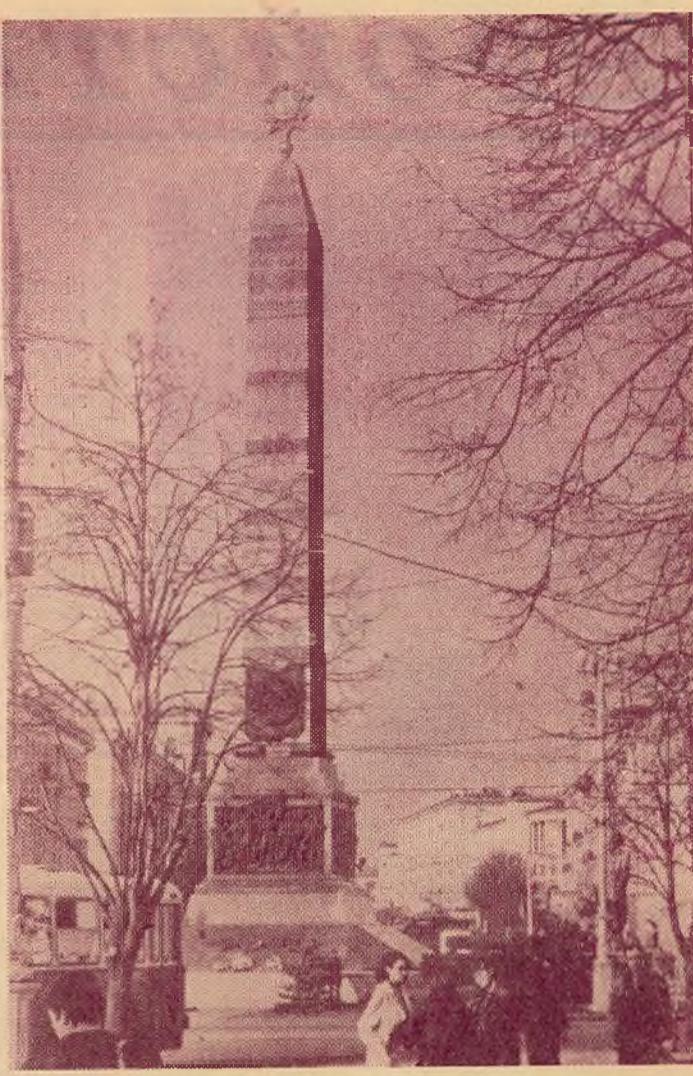
Фота М. Нечыпарэнкі.

МАЙ

СВЯТОЧНЫ

МАЙ

ПЕРАМОЖНЫ

I СУСТРЕЛІСЯ ЖУРНАЛІСТЫ...

Шэсць гадзін вечара. Як ніколі, мнагалюдна ў гуманітарным корпусе. Тут сабраліся студэнты, выкладчыкі і гости, насы выпускнікі, ветэраны беларускай журналістыкі, якія з'ехаліся з усіх куткоў Беларусі.

Прыдзіліся аглядкоўцаў, якія размясціліся на ўсіх паверхах корпуса, заняўшы «тэрыторыю» нашых суседзяў-філагаў.

Многа цікавага даведаліся і гости, і студэнты, і выкладчыкі. Прыемна адзначылі, што амаль усе рэспубліканскія газеты рэдагуюць насы выпускнікі. Байдай, не знайдзеш такой раёнай газеты, дзе б не працаваў выпускнік журфака.

Мікалай Сакалай, намеснік рэдактара газеты «Знамя юности», ад імя выпускнікоў факультэта, сваіх супрацоўнікаў горача павіншаваў сярэбранага юбілея.

Вось да групы студэнтаў падыходзіць Васіль Фёдаравіч Праскуркаў — рэдактар гацавіцкай райгазеты «Савецкае Палессе». Янаў Яусеевіч Карбоўскі — рэдактар шматтыражкі «Аўтазаводца», пісменнікі Іван Рыгоравіч Новікаў і Павел Іванавіч Ткачоў. Безумоўна, выпускнікам цікава ведаць, што хвалюе іх дастойную змену, ціперашніх студэнтаў, якія абступілі насынегазету «Журналіст». Апошні нумар яе поўнасцю прысвячен 25-гаддзю.

Урачыстасці пачаліся а 19-й гадзіне. Слова для даклада прадастаўляеца дэкану журфака дацэнту Р. В. Булацкаму. Ён адзначае, што за гады існавання факультэта зроблены ужо 21 выпускнік.

Многа цікавага даведаліся і гости, і студэнты, і выкладчыкі. Прыемна адзначылі, што амаль усе рэспубліканскія газеты рэдагуюць насы выпускнікі. Байдай, не знайдзеш такой раёнай газеты, дзе б не працаваў выпускнік журфака.

Мікалай Сакалай, намеснік рэдактара газеты «Знамя юности», ад імя выпускнікоў факультэта, сваіх супрацоўнікаў горача павіншаваў сярэбранага юбілея.

— Усе свае дасягненні ў галіне друку, усё добрае і передавае ў газете — гаворыць ён, — мы успрымаєм як часцінку нашай агульнай справы. Пераважная большасць рэдакцыйных работнікаў «Знаменін» — насы выпускнікі. 25 год факультэту — тэрмін немалы. Тому я праланую адкрыць на журфаку музей, і мы першымі перададзім яму усе свае сувеніры. Бо падарунок, зроблены нашай газете, — гэта заслуга роднага факультэта, гэта і яго пада-

рункі, гэта і яго узлагароды.

Віталь Чанін, выпускнік факультэта 1953 года, рэдактар «Знамени юности», з гонарам перадае ў будучы музей дыпломы, граматы і сувеніры.

Ад імя студэнцнага наўкі тэатру тэатральнага інстытута Макарэвіч і Ядзя Халава вінчуюць сваіх налек, выкладчыкі, гасцей з юбілеем факультэта.

Аня Краснапёрна, стараста першага выпуску, яная працуе ў газете «Піянер Беларусі», шчыра дзякую роднаму факультэту, віншуе выкладчыкі і студэнтаў, а таксама выпускнікі з 25-гадовым юбілеем. Вельмі цёпла віншуе яна першага дэканана факультэта, свайго першага настаўніка Марка Саламонавіча Зярніцага, які яшчэ ў даваенны час больш дзесяці год працаваў у аршанскаў рэйнай газете, супрацоўнічая у рэспубліканскіх, затым узнаўчыя Камуністычны інстытут журналістыкі Беларусі.

Шмат слоў удзялніці і падэякі выказаў факультэту яго выпускнікі пазты Мікола Аўрамчык, рэдактар лідскай райгазеты «Уперед» А. В. Богуш, дэкан філфака А. А. Волк і іншыя.

В. СВІРКО.

Мар'ян ДУКСА

ГАЛУБЫ НАД ПОМНІКАМ

Суровая постаць граніту
І боль адцүнання ўтраты...
Аднекуль з тоўшчы зеніту
Ідуць на зіжэнне пярнатыя.
І белыя крылыцы, як вату,

Яны заклапочана
згортваюць...

Ці прафада, што вас,
пярнатыя?
Паклікалі лётвыя?
Майго юнацтва равеснікі
Ляжжалі на мяккай разоры
І зброяй апошніяй—песняй
Палохалі ворага.

Памерці было—не проста,
Калі сінява над жытам,
Што вочы каханай пры
ростані.

Да самых глыбінь адкрыта.
Сябры і герой!
Над ватам,
Хоць вачы не бачаць вочы,
Як нечым святым—галубамі

Блакітнае неба шапоча.

Юрка ГОЛУБ

Перамога

І не шкада, што пастарэлі
Зачыны одаў і прамоў.
Было ж сузор'е перамог —
Салюты падаюць на стрэхі!
Рука разгублена лавіла
На шчасце знічку ў далонь.
Вяртала родзічаў здалёк
Абдымкаў вольная лавіна.
Дыміла горача пад крокам
Папараў парная рабля.
І, нібы радасны раяль,
Сляпілі клавішамі кроквы.
Хавалі,
Сяялі,
Радзілі
Пад гул уквечаных стаціц.
Сляза прапальвае стаці.
Жыты калосяцца Радзімы.
І пад яшчэ самотнай зоркай
Гудзе ў галі зялёны гром.
Бяды не пройдзе напралом,
Як той свінец праз
гімнасцёрку...
Іду, нібыта на агонь.
І рук заплещенае голле,
І сіл няма разніц яго!

ГЕРОЙСТВУ ХРАБРЫХ

ФОТАЗДЫМКІ РАСКАЗВАЮЦЬ

Фота ваеных год, фотаздымкі не маўчайць. Вось савецкай сям'і. Яны, быццам хоць бы гэты, ён узят з сямей-замерлі на стэндах музеяу, ры марксісцка-ленінскай філасо-замерлі, каб вечна жывой была фі Героя Савецкага Саюза Мі-памяць аб вялікім подзвігу наро-кала Якаўлевіча Зайцева. Аб да, які выратаваў чалавецтва ад чым ён расказвае?

(«Камсамол паклікаў»). Як толькі выдалі форму курсанта, сын адправіўся на дзянік у Крупкі, дадому. Дзіцяця яшчэ, што з яго возьмеш, пакрасавацца хоча, гаварыў тады Якаў, а сам ганарыўся за сына, супакойваў жонку, якая толькі і ведала, што бурчала: «Цесна табе, ужо трэцяга адпраўляеш, хутка ўсіх адпраўиш з дому...»

Якаў у такіх выпадках усміхаўся і, гледзячы на малых дзяцей, супакойваў жонку:

— Больші ніводнага не пущчу. А што было рабіць? Ліда—педагог, ён дзяцей вучыць трэба. У Крупках сваіх настаўнікаў хапае. Правільна зрабіла, што згадліса паехаць на Урал. Не за мяжу адпраўлялася ж яна!

— А Аня? Яна ўрач, вы-

даўно б'юць ворага».

Мікалай Зайцаў сапраўды застаўся жывым. А вось тады, у сорак трэцім, біць ворага яму яшчэ не даводзілася. Па-першае, ён быў малады, яго па фронт не браў. Па-другое, кіраўніцтва Мінскай школы ГПФ, эвакуіраванай у Акцюбінск, рэкамендавала Зайцева ў Чкалаўку, як называлі тады трэцюю Чкалаўскую ваенна-авіяцыянную школу пілотаў. Толькі ў жніўні сорак трэцяга дваццацігадовы камсамолец з беларускага пасёлка Крупкі атрымаў накіраванне ў Н-скі штурмавы авіяполк, які вёў бай на правым беразе Дняпра, у раёне Вінніцы. Вось тады ён і сустрэўся з такім жа пілотом з Казахстана Камашам, або Коцем Бегіма-

дышы ЦК КПСС завярнуў у Мінск, на радзіму брата. Ён да гэтай пары так называе Мікалая Якаўлевіча Зайцева.

— Бацьку твайго не застаў у жывых,—шкадаваў Бегіма.—Хацелася паглядзець на чалавека, які выхаваў такога героя, як ты.

— Да што ты: герой, герой,—перапыніў яго гаспадар.—Мы абодва былі на вышыні.

— Ну, не! — гарачаўся госьць.—Дзе той артыкул, у якім расказвалі пра цябе пасля таго, як табе прысвоілі званне Героя Савецкага Саюза? Калі гаварыць мовай пілотаў, то твой паталок быў вышэй...

Яны схіліліся над выразкай з ваенай газеты, ужо пажаўцеўшай ад часу:

мі вінта горку. Самалёт уздрыгнуў, застагналі ўмацавані ад пасавой часткі да хваставога апярэння. Халодны пот выступіў на твары лётчыка. Ледзьве дацягнуў да сваіх. Зрэшты, гэта вельмі рэдкі і даволі цікавы ў авіяцыі выпадак, а ўвогуле — у кожым баявым вылелеце здараўся такое, ад чаго первы сціскаўся ў камяк. З дваццаці двух лётчыкаў выпускі Зайцева цяпер у жывых засталіся толькі двое.

Да 1960 года Мікалай Якаўлевіч служыў у авіяцыі. Давялося яшчэ мноства палітыкі, асвойваючы новую складаную тэхніку, — рэактыўны век начаўся. Ноўвія узігароды Радзімы упрыгожылі грудзі героя, у тым ліку яшчэ адзін ордэн Чырвонага Сцяга—за ўзорную ахову савецкіх рубя-

жоў. ...Далёка за поўнач свяціліся вокны ў кватэры Зайцевых. Горад спіш. Гаспадар і госьць схіліліся над старой, дваццацірохгадовай даунасці фатаграфіяй і таксама маўчай.

Аб чым яны думаюць у гэтую хвіліну? Канешне, пра

ДАРОГАЙ ПОДЗВІГАЎ, ДАРОГАЙ ДРУЖБЫ

Не спалася. Якаў спісніку шэпшую адукацию мае, таксама дзяржаўны чалавек. Куды загадаюць...

Кроў, зноў кругу... Колькі яе прыйшлося бачыць за апошнія дні! Запечанай і пачарпелай на тварах забітых, нейкай пенатуральна яркай на бітах раненых... Учора ён заплакаў, калі ўбачыў сына, змучанага, паросшага вучыцінай, з плямамі крыўі на старой перавязцы. Аляксандр пракаўваў машыністам, зусім не паказваўся дадому: вывозіў грузы, людзей у тыл. Некі сусед-чыгуначнік паведаміў Якаву Зайцеву, што эшелон Сашы разбіт у дарозе і сам ён, відаць, загінуў. И вось праз

шэшалькі дзён сын вярнуўся.

Якаў хацеў ціхенька падніміцца, але, як назло, рыпнуў ложак.

— Гэта ты, бацька?—спытаў сын.—Чаму не спіш?

— Ты ж таксама не спіш?

— Не магу, ные рана...

— А мне душна,—стараючыся як можна цішэй ступаць па палавіцы, прашаптаў бацька.

Ён выйшаў на двор, а у вуках усё чуўся голас сына—«ные рана... Яго думкі перарваў гул матораў. Ад Барысава на ўсход прагрымелі самалёты.

Не нашы. «Не нашы»,—нечакана для сябе ўсіх вымавіў Якаў. И раптам, як паяву, перад вачымі ўстаў Мікалай, яго меншы сын.

Гэта было паўтара месяцаў назад. У сакавіку сорак першага Мікалай, пакінуўшы вучобу ў дзесятым класе, паступіў у Мінскую школу грамадзянскай авіяцыі

шым. Ен падзіваў добра арыентаваўся ў паветры, маланка заўважаў усё, што рабілася вакол яго.

— Я сын стэпаў,—жартаваў Камаш,—у шырокім стэпе навучыўся хутка заўважаць кожны кусцік.

І атрымалася так, што звенні Зайцева і Бегімава даволічаста разам выходзілі на баявую задані. Так і здрожыліся і да самай перамогі ваявалі разам.

Адначасова за першыя дваццаці вылетаў атрымалі па «Чырвонай Зорцы». Радзімы штурмавалі варожыя калоні ў раёнах Жмерынкі, Жытоміра, Шапятоўкі, Львова. Пасля ваявалі у пебе Польшчы, Германіі, павярнулі на поўдзень. Сябры былі ў ліку тых авіятараў, хто ачыщаў дарогі нашым танкам на Прагу, вёў жорсткія бай за Мараускую Астрыву, Брюс і іншыя гарады Чэхаславакіі. Першымі ў патку Мікалай і Косця атрымалі чэхаславацкія медалі «За храбрасць».

Зайцаў і Бегімаў нават у паветры не расстаюцца, гаварылі пра іх у часці. Таварыши гаварылі іх дружбай. И калі патрэбна было ісці на сустрэчу з чэшскай моладдзю, перакананы ён забег дадому з радаснай весткай — да партызан з Вялікай зямлі прылятае самалёт. А раптам наш Мікалай?

Малады лётчык, такі ж, як і Коля Зайцаў, нічога не чуў аб курсантах Мінскай школы. «Але яны жывыя, — супакойваў ён Аляксандра.

У лютым гэтага года баявия сябры зноў сустрэліся.

Сакратар Талдыкурганскага

абкома партыі Камаш Тыгінавіч

Мікалай Якаўлевіч пекалькі...

Пехацінцы перадаюць на аэрадром: «ІЛ-2» расселяў

батальён немцаў і спаліў

два танкі».

Гэта таксама работа старшага лейтэнанта Зайцева...

А аднойчы пасля штурмоўкі пярэдняга

краю абароны, беручы курс

«дадому», такі пастушы

«Глюш» закрануў лопасця

«Упершыню Мікалай Зайцаў вылецеў на баявое заданне 17 сакавіка 1944 года і ваяваў, такім чынам, менш чатыраццаці месяцаў. Тым не менш ён паспел за гэты час зрабіць 185 баявых вылетаў. Сто восемдзесяц пяць вылетаў на штурмавіку—гэта вельмі многа ўвогуле, а ў такі парунаўчы кароткі тэрмін—здзіўляючы многа.

...Год яго баявой дзеянісці варты цэлага жыцця ішага. Для таго, каб атрымаць уяўление аб tym, як для Радзімы капітона яго работа, як яна цэнтэ яе, дастаткова глянуць на грудзі лётчыка Зайцева. За год на іх паявіліся тры ордэны Чырвонага Сцяга, ордэн Айчынай вайны I ступені і «Чырвонай Зорцы»...

У ліпені 1945 года за адвагу, шматлікія баявия подзвігі яму было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.

І пасыпаліся ўспаміны...

— А памятаеш?..

Гэтае пытанне паўтаралася ў той вечар рознымі іншатацыямі дзесяткі разоў. И кожны раз перад вачымі сябры успівалі карынцы баёў. Вось варожы самалёт, пакідаючы чорную стужку дыму, уразаецца ў зямлю.

Такіх самалётаў на ўліку Мікалай Якаўлевіч пекалькі... Пехацінцы перадаюць на аэрадром: «ІЛ-2» расселяў батальён немцаў і спаліў два танкі».

Гэта таксама работа старшага лейтэнанта Зайцева...

А аднойчы пасля штурмоўкі пярэдняга

краю абароны, беручы курс

«дадому», такі пастушы

«Глюш» закрануў лопасця

сябе. Вядома, аб баявых сябрай, што не вярнуліся да жонак, да дзяцей, маці. Думаюць аб Чэхаславакіі, дзе закончылі вайну і дзе справы ішлі не так, як ім хацелася... Гэта таксама адзін з мінімуму і вазьмуся за дысертацию.

Камаш Тыгінавіч першым парушыў маўчашце:

— Над чым цяпер працуеш, маёр?

— Грамадзянская пасады у міне піжэй,—адказаў Мікалай Якаўлевіч.—Цяпер я радавы выкладчык ва ўніверсітэце. Да мая закончыў здану экзаменаў кандыдата

з мінімуму і вазьмуся за дысертацию.

— Тэму выбраў?

— Ведаеш. Косця, цягне да інтэрнацыянальнай пра

блематыкі. А што калі

ўзяць місабагульці міжнароднай сувязі беларускага і казахскага народу?

— Я думаеш, атрымаецца?

— Правільна. Правільна, Коля, ты ж ужо напісаў аднайменную старажытную

старонку, шудоўную старажытную.

— Знаешь, узлёт?

— Так, поўны ўперад! Хутчэй прыядзіць да Казахстана. Пазнаёмлю цябе з тваймі землякамі. Толькі поездам едзь—больш убачы.

— А я і з вышыні ўсё добра?

— Памятаеш?..

— Памятаеш.

— Ведаеш. Косця, цягне да інтэрнацыянальнай пра

блематыкі. А што калі

ўзяць місабагульці міжнароднай сувязі беларускага і казахскага народу?

— Я думаеш, атрымаецца?

— Правільна. Правільна, Коля, ты ж ужо напісаў аднайменную старажытную

старонку, шудоўную старажытную.

— Знаешь, узлёт?

— Так, поўны ўперад! Хутчэй прыядзіць да Казахстана. Пазнаёмлю цябе з тваймі землякамі. Толькі поездам едзь—больш убачы.

— А я і з вышыні ўсё добра?

— Памятаеш?..

— Памятаеш.

— Ведаеш. Косця, цягне да інтэрнацыянальнай пра

блематыкі. А што калі

ўзяць місабагульці міжнароднай сувязі беларускага і казахскага народу?

— Я думаеш, атрымаецца?

ПЯЁМ МЫ ПЕСНЮ!

ДЗВЕ ГАДЗІНЫ ЎСПАМІНАЎ

Вялікая... Айчынная... Падзеі тых дзён, авеяня не бывалым гераізмам нашага народу, жывыя ў памяці. Эты па-ранейшаму хвалюйць удзельнікаў вайны і тых, хто ведае аб ёй толькі па кнігах, кінафільмах і расказах вачавідцаў. У гэтым мы яшчэ раз пераканаліся, пабываўшы на сустрэчы з удзельнікамі вызвалення Беларусі ад фашысцкіх захопнікаў, арганізаванай ваеннай кафедрай нашага ўніверсітэта. Тут сабраліся тыя, хто са зброяй у руках знішчалі гітлератаў і гнаў іх з роднай зямлі да самага фашысцкага логава.

За сталом калаля вялікай карты наступальных апераций савецкіх войск у 1944 годзе размясціліся удзельнікі першай сусветнай, грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў Іосіф Анісімавіч Кажанкоў, загадчык ваеннай кафедры Іван Аляксандравіч Мазжухін, былы партызан Мікалай Іванавіч Крайко, былы воіны Міхаіл Мікалаевіч Панчанка, Іван Рыгоравіч Карапёў, Мікалай Васільевіч Субоцін.

Просьба да іх адна — падзяліца ўспамінамі аб не забытых вызваленчых баях у Беларусі.

— Чякожа ўмасціць у дзве гадзіны гутаркі апісанне стаўнішча, харектарыстыку баявых апераций, аналіз партызанскіх рэйдаў. Задацца, ніякага часу не хопіць, каб расказаць аб чякожай воінскай працы, пераможным лікаванні, а б буд-

нях і сяятах арміі народа вызваліцеля.

На старшынству першаму слова прадастаўлецца Іосіфу Анісімавічу Кажанкоў.

— Троіцы ў сваім жыцці мне даводзілася ваяваць у Беларусі. У час першай сусветнай вайны абараняў яе ад нашесця захопнікаў, у грамадзянскую — ад інтэрвентаў, у Вялікую Айчынную вызваляў ад фашысцкай зграй.

Хірург Іосіф Анісімавіч Кажанкоў змагаўся адначасова на двух фронтах: у аперацийнай — за жыццё савецкіх салдат і са зброяй у руках, калі аbstавіны прымушалі медыкаў становіцца ў строй байкоў. Галоўны хірург быў галоўным у баях ахраненні, часта ўзбройваў раненых, разводзіў на пасты.

Пасля разгрому буйных гітлератаўскіх групіровак у Беларусі, — расказвае Іосіф Анісімавіч, — размяшчэнне нашых і нямецкіх войск нярэдка напамінала славёны пірог. Нашым злучэнням даводзілася нярэдка па шляху на заход раптам рэзка мяніць напрамак і дабіваць астаткі гітлератаў, што заселі ў лясах.

Незвычайна радасным, прыўнятым быў настрой наших салдат. (Аб гэтым гаварылі і іншыя удзельнікі гутаркі). Усе жылі ў прадчуванні перамогі.

— Я быў камандзірам сапёрнай роты, — успамінае Міхаіл Мікітавіч Панчан-

ка, — удзельнічаў у размініраванні дарог, наладжваў з баявымі таварышамі пепраправу праз Беразіну, будаваў мост праз Сож пад неаслабным артылерыйскім абстрэлам.

За фарсіраванне Беразіны я быў узнагароджан ордэнам Айчыннай вайны I ступені.

Беларускі перыяд для Івана Аляксандравіча Мазжухіна пачаўся ў 1943 годзе пасля вызвалення Смаленска. Тут ён удзельнічаў у баях, атрымаў раненне і затым зноў вярнуўся ў строй нездадоўга да рашаючага наступлення.

— Наша група развівала наступленне ў напрамку Орша — Крычаў. Мне давялося ўдзельнічаць у захопе чыгуначнага мasta праз Днепр. За гэту аперацию я

быў узнагароджан другім ордэнам Чырвонага Сцяга. За вызваленне Орши наша дывізія атрымала назыву Аршанская.

Пераможнае шэсце савецкіх войск з кожнай гадзінай набліжалася нас да сэцца Беларусі — Мінска. Пад Смалівічамі мы выйшлі на аўтостраду. Адчуваўлася, што ідзем на разашоўчы бой.

На світанні 3 ліпеня савецкія танкісты ўварваліся ў Мінск. За імі уступілі ў сталіцу астатнія часці. Што засталося тады ад Мінска?

Некалькі ўцалелых будынкаў. Але перамога ўсё роўна радавала і клікала ўпэрад.

Аб гераізме і мужнасці, стойкасці і знаходлівасці салдат і камандзіраў расказвалі Мікалай Васільевіч

Субоцін і Іван Рыгоравіч Карапёў. Абодва пачалі вайну юнакамі, якія толькі вышлі з вучылішча, а закончылі яе волытнімі воінамі. Іх памяць захоўвае эпізоды, калі людзі былі мацней тэкнікі, калі смеласць вырашала зыход аперации.

Мікалай Васільевіч Субоцін удзельнічаў ва ўзяцці Берліна, сустракаўся з амерыканцамі на Эльбе. Грудзі яго ўпрыгожаны ордэнамі Чырвонай Зоркі і Айчыннай вайны.

У Беларусі атрымаў баявую ўзнагароду — ордэн Чырвонага Сцяга — Іван Рыгоравіч Карапёў.

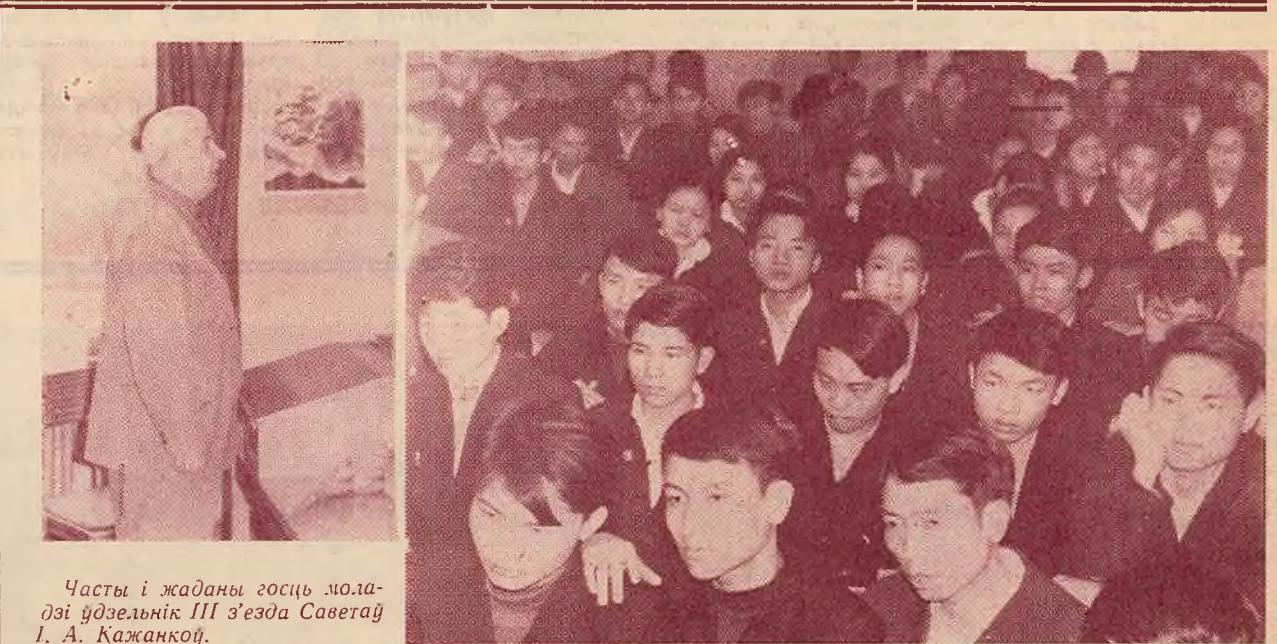
Былы памочнікі камісара па камсамолу атрада імя С. Лазо Мікалай Іванавіч Крайко ўспамінае аб tym, з якой нецярплювасцю партызаны чакалі сустрэчы з

рэгулярнымі савецкімі войскамі.

— Памятаю, быў гарачы дзень. Гром кананады даеся і да нас. Якраз у гэты час мы атрымалі загад ачысціць дарогі, даць свабодны праход нашым войскам. А пасля мы з радацю сустракалі танкістаў і ўслед за імі пешшу ўзялі напрамак на Мінск.

Баі ў Беларусі — цудоўная старонка гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, старонка бяспрыкладнага гераізму, воінскай доблесці сыноў і дачок беларускага і іншых савецкіх народу. У Дзень Перамогі мы сардэчна вішуем быльных воінў і партызан, ганарымся іх стойкасцю і мужнасцю ў барацьбе з фашызмам.

А. НІКОЛЕНКА.

Часты і жаданы госты моладзі ўдзельнік III з'езда Саветаў І. А. Кажанкоў.

На здымку Я. Данілава
І. А. Кажанкоў расказвае аб У. І. Леніне студэнтам падрыхтоўчага факультета.

ЛЕНИНСКАЯ ВАЕННАЯ СПАДЧЫНА

На ваеннай кафедры ўніверсітэта адбылася канферэнцыя, прысвечаная ваенната-тэарэтычнай спадчыне У. І. Леніна.

На канферэнцыю, якой кіраваў начальнік кафедры І. А. Мазжухін, былі запрошаны ветэраны Камуністычнай партыі, Савецкіх Узброенных Сіл, удзельнікі грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў І. А. Кажанкоў, А. В. Кірсанau, Т. А. Трабко. Іх удзел на даў абмеркаванню пытаннаму выключна актыўны, творчыя характеристы.

У. І. Ленін з'яўляўся не толькі геніяльным тэарэтыкам марксізма, арганізаторам і правадыром Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, але і выдатным ваенным дзеячом, мысліцелем і тэарэтыкам па пытаннях сучаснай вайны, арміі і ваенай науки. У. І. Ленін настойліва займаўся вывучэннем ваеннай справы, ваеннай тэорыі і сацыялогіі войнаў. Ён распрацаваў шэраг важнейшых пытанняў марксісткай ваеннай тэорыі і ваеннай ідэалогіі, з'яўляючыся ў гэтай галіне геніяльным прададжульнікам ідэй.

На аснове абагульнення волытні ўзброенных паўстанняў пралетарыяту і войнаў эпохі імперыялізму У. І. Ленін развіў і канкрэтызаў важнейшыя пытанні марксісткай ваеннай тэорыі: аб рашаючай ролі народных мас, сацыяльна-еканамічнага і мархінгага фактараў у сучаснай вайне; аб значэнні ваеннай арганізаціі і ваеннай тэхнікі ва ўзброенай

тады чаго-небудзь варта, калі яна ўмее абараніцца, што «пануючы клас, пралетарыят, калі ён толькі хоча будзе панаваць, павінен даказаць гэта і сваёй ваеннай арганізацыяй».

Камуністычнай партыі, савецкі народ цвёрда і неадступна ідуць наперад ленінскім курсам. Як адзначаецца ў пастанове ЦК КПСС «Аб падрыхтоўцы да 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна», ісці ленінскім курсам, змагацца за выкананне запавету Леніна — гэта значыць рабіць усё неабходнае для пабудовы камунізма, самаадданай працы памнажаць матэрыяльныя і духоўныя багацці сацыялістычнай Айчыны, пастаянна клапаціца аб

росце абароннай магутнасці

Савецкай Радзімы, падтрымліваць пастаянную га

тоўшчыну народа і арміі

адбіць агрэсію імперыялісту,

абараніцца сацыялістычнай

Айчыны.

Справу абароны сацыялістычнай Радзімы У. І. Ленін лічыў ўсесараднай справай. Ён паставіў па-твары аўтасцілісту і ўпраўляўся ў сіламі арміі, паказаў, што абарона сацыялізму — імперыялісту, атакі на ўзяцці краіны, добра рыхтавацца да яе, ніколі не забываць абр быт, што ад нападу імперыялісту мы не гарантаваны. Імперыялісты рабілі і надалей будуть разбіць спробы ваеннай сілай змішчыць заваёвы Вялікага Кастрычніка. Уладзімір Ільіч растлумачаў, што падрыхтоўка краіны да сур-

ка, — удзельнічаў у размініраванні дарог, наладжваў з баявымі таварышамі пепраправу праз Беразіну, будаваў мост праз Сож пад неаслабным артылерыйскім абстрэлам.

За фарсіраванне Беразіны я быў узнагароджан ордэнам Айчыннай вайны I ступені.

Беларускі перыяд для Івана Аляксандравіча Мазжухіна пачаўся ў 1943 годзе пасля вызвалення Смаленска. Тут ён удзельнічаў у баях, атрымаў раненне і затым зноў вярнуўся ў строй нездадоўга да рашаючага наступлення.

— Наша група развівала наступленне ў напрамку Орша — Крычаў. Мне давялося ўдзельнічаць у захопе чыгуначнага мasta праз Днепр. За гэту аперацию я

быў узнагароджан другім ордэнам Чырвонага Сцяга.

За вызваленне Орши наша дывізія атрымала назыву Аршанская.

Пад атрыманнем ўсёх савецкіх салдат і камандзіраў ўзялі напрамак на пасты. У. І. Ленін падкрасліваў, што адной з важнейшых умоў для перамогі ў сучаснай вайне ўзыўленае высокае баявое майстэрства арміі. Таму, гавару ён, наш лозунг павінен быць адзін — вучыцца ваеннай справе сапраўдным чынам.

Вялікім укладам У. І. Леніна ў будаўніцтва наших Узброеных Сіл з'явілася распрацоўка ім пытанняў аб камандных кадрах. Ён лічыў камандных кадраў арганізатарскай сілай арміі, носьбітам класавай свядомасці і воінскага духу арміі.

У цяперашні час Камуністычнай партыя пытанням падрыхтоўкі камандных, палітычных і тэхнічных кадраў удзяляе выключную увагу.

Даволі характэрна, што пытанням падрыхтоўкі афіцэраў вялікай увага ўзялася і ў выступленнях ўдзельнікаў ваенната-тэарэтычнай кафедрэнцы.

А. В. Кірсанau, І. Г. Карапёў, А. Ф. Рэва грунтоўна, на прыкладах сучаснай арганічна звязваюць тэатралістичныя імперыялістичныя палажэнні з практикай, спецыфікай работы ваеннай кафедры, задачамі, што выцякаюць з Закона аб усесараднімі арміямі.

Глыбокое веданне матэрыялу, умение самастойна разабрацца ў складаных тэатралістичных праблемах, у сучасным міжнародным становішчы апакалі і іншыя выступаючыя — Б. Н. Беллаусаў, М. Е. Бондар, Н. С. Нікіченка, І. С. Прэдка, М. В. Субоцін і іншыя.

І. МАРЧАНКА,
намеснік загадчыка ваеннай кафедры.

НЕЗАБЫЎНЫ ДЗЕНЬ

Ад вуліцы Чырвонаармейскай, дзе знаходзіцца будынак філалагічнага факультэта, да Мінскага аўтазавода — дарога ў паўсталицы. Перад вонкімі нашага аўтобуса разгортваецца святочны гарадскі калейдаскоп.

Я гляджу на твары прахожых і, здаецца, упершыню думаю аб tym, што нам, відаць, больш за ўсё патрэбны чырвоныя сцягі.

Пад аханпанемент вясёлых студэнцін песьні мы непрыметна даехалі да аўтазавода. Вынладчыкаў і студэнтаў філфака сустракаюць тут, як звычайна сцярбіцца добрых, даунішніх сцябру.

Рытм гэтага слáнага падрыхтвемства строга выверан — ні мінuty ўхаластую. Цяпер абедзены перамынкі. Неабходна вельмі хутчы размернавацца па цэхах, а іх на вялікай тэрыторыі нямала. Цудоўна спраўляеца са сваімі аваізіямі своеасаблівага дыспетчара загадчыка партнібета Ф. М. Рогава.

ІДЗЁМ ДА СЕСІІ

Гавораць дэканы

Штогод сесія ў біёлагай пачынаецца раней, чым на астатніх факультэтах, бо вясной і летам студэнты праходзяць вучебную практику ў палявых умовах.

Экзамены на чацвёртым курсе ўжо пачаліся. Усе студэнты своеасова абаранілі курсавыя работы ў адпаведнасці з напрамкам кафедр, здзілі залікі па специальніх курсах. Большаясць студэнтаў вывучыла праграмную літаратуру, актыўна ўдзельнічала ў семінарах, акуратна выконвала практичныя работы і таму на заліках выявіла трывалыя веды. На практицы яны толькі падмацуць іх.

Вялікую работу праводзяць куратары. Амаль на ўсіх курсах прайшлі сходы, дзе асноўным пытаннем было падрыхтоўка да сесіі.

На прадметах, якія выносяцца ў экзаменацыйную сесію, наладжаны кансультатыўныя.

У пачатку чэрвеня ўжо ўсе студэнты біёфака выедуць на практику.

П. Р. ПЯТРОВІЧ, дэкан біёфака.

Пакуль што адносна сесіі ў нас на факультэце цішыня. Але не таму, што і студэнты і выкладчыкі забыліся пра яе. Варта зайсці ў лабараторыі, і тады стане ясна, што падрыхтоўка ідзе на працягу ўсяго семестра, бо практичныя заняткі на нашым факультэце адыгрываюць вельмі важную ролю.

Трэба адзначыць вялікую дапамогу і акадэмічнай камісіі, якую ўзначальвае асистэнт кафедры аналітычнай хіміі Валянціна Міхайлаўна Сідерка. Камісія праводзіцца распрацаванія распараданія работ па падрыхтоўцы да сесіі і раздадзені па ўсіх кафедрах. Прытымліваючыя яго, на кафедрах знайшли цікавыя формы работы са студэнтамі.

На выніках праверкі дэканатам наведванні занят-

бе. А пасля ўжо аказваюць дапамогу або, хто гэтага заслугоўвае, выносяць дысыплінарныя спагнанні.

Цяпер куратары рыхтуюцца да правядзення курсавых сходаў.

В. Ф. ЦІКАВЫ, намеснік дэкана хімфака.

Як і на астатніх факультэтах, у нас куратары замацаваны толькі за студэнтамі першых і другіх курсаў. На трэцім, чацвёртым і пятых курсах студэнты спецыялізуюцца на той ці іншай кафедры, і таму выкладчыкі кафедр з'яўляюцца іх неафіцыйнымі куратарамі.

У пачатку гэтага семестра дэканатам факультэта быў распрацаваны распараданія работ па падрыхтоўцы да сесіі і раздадзені па ўсіх кафедрах. Прытымліваючыя яго, на кафедрах знайшли цікавыя формы работы са студэнтамі.

На выніках праверкі дэканатам наведванні занят-

каў кафедра бярэ ту ю іншую группу курса, дзе справы ідуць горшы. Высвятляецца, а як жа займаюцца найбольш злонія прагульшчыкі, дзе праводзяць свабодны пасля заняткаў час, як сябе паводзяць у інтэрнаце. Калі ўсе звесткі сабраны, усю группу выклікаюць на пасяджэнне кафедры і ўжо канчаткова вядуць гутарку аб прычынах пропускаў і дрэннай паспяховасці. Трэба сказаць, што атрымліваючыя плённыя вынікі. Адна справа, калі выклікаў дэкан, а тут — усе выкладчыкі, у якіх праходзіць спецыялізацыя, студэнты гру-

піткі ў тым выпадку, калі і эта не дапамагае, прымае іншыя меры ўздзеяння.

Для тых жа, хто жадае замацца, у нас на факультэце ёсць усе магчымасці, усё неабходнае.

І. П. ЗЯЦЬКОУ, дэкан фізфака.

У нашым універсітэце займаецца шмат замежных студэнтаў. Але першым прыступіць да заняткаў па выбранай спецыяльнасці, трэба добра авалодаць рускай мовай. Для гэтага пэўны прыемежак часу замежныя студэнты займаюцца на падрыхтоўчым факультэце. Там для вучобы ёсць усе ўмовы. На здымку ўперсе вы бачыце студэнтаў у час заняткаў у кабінече фанетыкі. На пярэднім плане студэнт падрыхтоўчага факультэта Хо Зунг Кам.

На здымку унізе — выкладчык З. В. СЯНЬКО праводзіць чарговыя заняткі па фізіцы.

Фота Я. Данілава.

адрознівае вясёлу зеляніну ясеня. Больш цёмныя выглядаюць ліпы, клёны. Іх кроны ствараюць разнастайнасць структур і фарбай.

Крыху ніжэй можна адрозніць яблыню, грушу, рабіну. Многа кустоў арэшніку, брызгліны, брумжмелю і ломкай крушыны. На глембовым покрыве многа куртыні, ясменніка і сныці, зоркай ланцэталістай, медуніцы і іншых. Усе гэтая расліны чула адлікаюцца на ўмовы асяроддзя, ствараючы ўстойлівы мазаічны

кавёр траў. Дрэвы поўныя соку, які падымаецца ад карэння; пупышкі напружены да адказу: вось-вось лопнуць, разыдуцца іх скарлупкі, каб выпускіць кураваць баранчыкі зелені. У час цвіцення траў спляшуюцца закончыцы такіх ж цыклі развіцця дрэвы і кусты. Яшчэ да паяўлення першых лісціц цвітуць ясені і клёны, з паяўленнем першых лісцікаў пыляць дубы і бяроўцы.

Прыгожы сасновы лес і ў паўдзённы час, калі сухое паветра калышацца сасновы бор, то здзіўляецца нейкай асаблівай магутнасцю, прыгажосцю і дасканалай будовай стройных дрэў. Ствалы соснаў падобны на высокія цыліндры, акаймаваныя ажурнымі іглістымі кронамі. Падзыме веџер, і вершаліны соснаў зашумяць аб нечым важным, напаўняючы роўнымі рогулам усю цішыню лесу. Пабягучы светлыя кружочки сонечных праменяў па зямлі, выхопліваючы згору шэрыя калоны магутных ствалоў, кроны высокія пераплытаюцца ў паветры. За дубам цягнуцца яго спадарожнікі. Погляд міжволі

каваў. Дрэвы поўныя соку, які падымаецца ад карэння; пупышкі напружены да адказу: вось-вось лопнуць, разыдуцца іх скарлупкі, каб выпускіць кураваць баранчыкі зелені. У час цвіcenня траў спляшуюцца закончыцы такіх ж цыклі развіцця дрэвы і кусты. Яшчэ да паяўлення першых лісціц цвітуць ясені і клёны, з паяўленнем першых лісцікаў пыляць дубы і бяроўцы.

Е. СІДАРОВІЧ.

Спорт ФІНАЛ

ЛЁГКААТЛЕТЫЧНАГА КРОСУ

27 красавіка ў парку Перамогі праводзіўся фінал лёгкаатлетычнага кросу. Надвор'е спрыяла вынікам. У спаборніцтвах прыняло ўдзел звыш 800 чалавек. Мужчыны мераліся сіламі ў бегу на 3.000 метраў, жанчыны — на 1.000. У мужчын перамог прадстаўнік гістфака Фёдар Ляоненка з вынікам 8 мінут 26 секунд. На восем секунд пазней прыйшоў студэнт хімфака Міхайл Чабан, яго вынік — 8 мінут 34 секунды. На трэцім месцы прадстаўнік мясцкома Алег Кузнечык (8 мінут 44 секунды). У жанчын першае месца заняла студэнтка хімфака Валянціна Бяляева з вынікам 3 мі-

нуты 18 секунд, другое — студэнтка матфака Тамара Цімашкова (3 мінuty 20 секунд), трэцяе дасталася Галіне Марчык

Камандныя месцы размеркаваліся наступным чынам: I — матфак, II — гістфак, III — журфак, IV — геофак, V — філфак, VI — біёфак, VII — хімфак, VIII — юрфак, IX — фізфак, X — мясцком.

Хочацца адзначыць добрую арганізацію студэнтаў матэматычнага, гістарычнага факультэтаў і журфака.

В. ЗАРЭЦКАЯ, галоўны суддзя спаборніцтваў, ганаровы майстар спорту.

ВАЛЕЙБОЛЬНЫЯ ПАЯДЫНКІ

З 10 па 25 красавіка праходзіла першынство БДУ па волейболу. Удзельнічалі зборныя каманды факультэтатаў і каманда мясцкома. Найбольш цікавымі былі гульні паміж жаночымі камандамі матэматычнага і фізічнага факультэтатаў, камандай мясцкома і біёфака. Па-за канкуранціяй засталіся волейбалісткі матэматычнага факультэтата, сярод якіх выступалі ігракі зборнай універсітэта Валя Трахіменка, Людзі Антонава, Ларыса Дубовік, Оля Сачкіна. Каманда па праву заняла першае месца.

У мужчынскіх II камандах найбольш захапляючымі былі сустрэчы паміж гісторыкамі і прадстаўнікамі мясцкома. Найбольш цікавымі былі гульні паміж жаночымі камандамі матэматычнага і фізічнага факультэтатаў, камандай мясцкома і біёфака. Па-за канкуранціяй засталіся волейбалісткі матэматычнага факультэтата, сярод якіх выступалі ігракі зборнай універсітэта Валя Трахіменка, Людзі Антонава, Ларыса Дубовік, Оля Сачкіна. Каманда па праву заняла першае месца.

Хочацца адзначыць добрую арганізацію студэнтаў волейбалісткі журфака, нягле-

дзячы на тое, што каманда яшчэ ўступае ў майстэрстве іншым факультэтам. На гэтым фоне дрэнна выглядаючы прадстаўнікі хімічнага, геаграфічнага (жанчыны) і каманда мужчын юрыдычнага факультэтата, якія ўгуле не з'явіліся на гульні. Думаю, што гэты факт павінен стаць прадметам абмеркавання факультэцкіх грамадскіх арганізацій.

М. КУЧЫНСКІ, галоўны суддзя спаборніцтваў.

Адказны рэдактар М. І. ЮСЬКА.